

COMUNICAT DE PREMSA

Anàlisi de la preinscripció escolar i els concerts educatius

La FaPaC denuncia que el tancament de línies públiques no respon a una davallada demogràfica sinó a una intenció de privatitzar l'educació

- *8 de cada 10 grups de P3 tancats en el període 2011–2017 s'han produït a l'escola pública. Dels 675 grups tancats, 551 han estat a la pública i només 124 a l'escola concertada. Els tancaments s'han fet per sobre de les necessitats d'escolarització.*
- *Els recursos econòmics que Ensenyament es podria estalviar en tancaments de línies el curs 2018–2019 no són traslladables a l'educació secundària.*
- *La previsió dels concerts educatius per als anys 2018–2022 és de 40 línies més respecte a la modificació de concerts el curs 2017–2018, el que mostra que el sistema privat concertat s'està preparant per assumir els alumnes que hauria d'assumir l'educació pública.*

Barcelona, 9 d'abril de 2018

Estem a una setmana de la preinscripció escolar, que tindrà lloc entre el 13 i el 24 d'abril, i des de la FaPaC veiem necessari posar sobre la taula, un any més, la **manca de planificació del Departament d'Ensenyament**, així com la **tendència que observem en potenciar l'escola concertada en detriment de l'escola pública**, tant en l'accés a l'educació infantil com en l'accés a l'educació secundària.

En primer lloc, volem posar de relleu que a una setmana de la preinscripció escolar, el Departament d'Ensenyament no ha publicat l'oferta de places públiques, que segons fonts del propi Departament la coneixerem avui dia 9 d'abril.

Des de la FaPaC entenem que l'oferta de places públiques s'ha de fer d'acord a una correcta planificació. Aquesta planificació s'ha de fer amb anterioritat a la publicació de

places públiques disponibles ja que l'oferta de places és una conseqüència d'una adequada planificació. Hem pogut comprovar com el Departament d'Ensenyament improvisa a l'hora de realitzar aquesta planificació.

En data 11 de gener de 2018 la FaPaC va sol·licitar, via llei de transparència, la certificació del nombre d'unitats i alumnes d'educació infantil, primària, secundària, batxillerat i cicles formatius, separat per nivell i per centre educatiu, de tots els centres públics i privats concertats del territori de Catalunya corresponents al curs 2017-2018.

En resposta a aquesta petició d'informació, el Departament d'Ensenyament va **inadmetre** la demanda de la FaPaC per no disposar d'aquesta informació, emplaçant-nos a consultar l'apartat d'Estadístiques del Departament d'Ensenyament a la fi del curs escolar 2017-2018.

D'altra banda, el mes de febrer vam sol·licitar, via llei de transparència, la planificació educativa per al curs 2018-2019.

Un cop més, el Departament d'Ensenyament va **inadmetre** la demanda de la FaPaC per no disposar d'aquesta informació fins al dia 9 d'abril, una setmana abans del començament del període de preinscripció escolar.

Davant d'aquests fets, la FaPaC vol denunciar públicament que **l'oferta de places públiques que avui es donaran a conèixer per part del Departament d'Ensenyament no respon a una anàlisi de les necessitats d'escolarització a l'escola pública ni a una planificació adequada a curt, mitjà i llarg termini**. Ja que no es pot fer una oferta de places adequada sense haver analitzat prèviament el nombre d'alumnes i el nombre d'unitats en tots els nivells educatius que actualment hi ha en el sistema, així com sense haver realitzat una planificació que tingui en compte quina és la tendència dels darrers anys en el sistema educatiu públic.

A més, **volem denunciar la manca de transparència del Departament d'Ensenyament** negant-nos informació pública que ens permetria fer una anàlisi acurada sobre les necessitats d'escolarització a l'escola pública.

Tanmateix, tot i no saber el nombre d'alumnes que a dia d'avui hi ha a cada grup de cada nivell educatiu i tot i no tenir disponible la planificació educativa, **són molts els anuncis de tancament de línies que s'han anunciat des de diferents serveis territorials**.

L'única variable que el Departament d'Ensenyament ha posat sobre la taula per justificar aquests tancaments de línies ha estat la variable demogràfica i sota aquesta variable publicarà avui l'oferta de places públiques, variable que, com veurem a continuació, no té en compte a l'hora de fer la planificació a l'escola concertada.

Anàlisi del tancament de grups públics i concertats de P3 en el període 2011-2017 en relació a la demografia

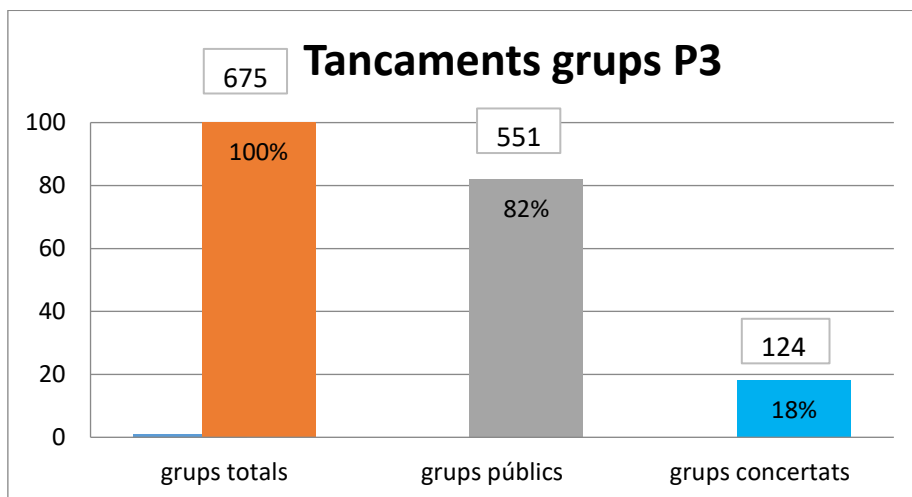
En el següent quadre s'analitza l'evolució de la demografia en el període 2011-2017, així com el nombre de grup públics i concertats de P3:

Evolució demogràfica i nombre de grups públics i concertats de P3 en el període 2011-2017			
	naixements	grups P3 públics	grups P3 concertats
2011-2012	8.902,4	2.661	1.111
2012-2013	8.484,9	2.473	1.105
2013-2014	8.401,5	2.425	1.078
2015-2016	7.743,8	2.243	1.043
2016-2017	7.159,1	2.110	987
diferència	-1.743,3	-551	-124

*el nombre de grups s'ha extrapolat a partir del nombre d'alumnes de P3 dividit per 22 (ràtio mitjana a P3 segons el Departament d'Ensenyament).

Font: Institut d'Estadística de Catalunya. Març 2018

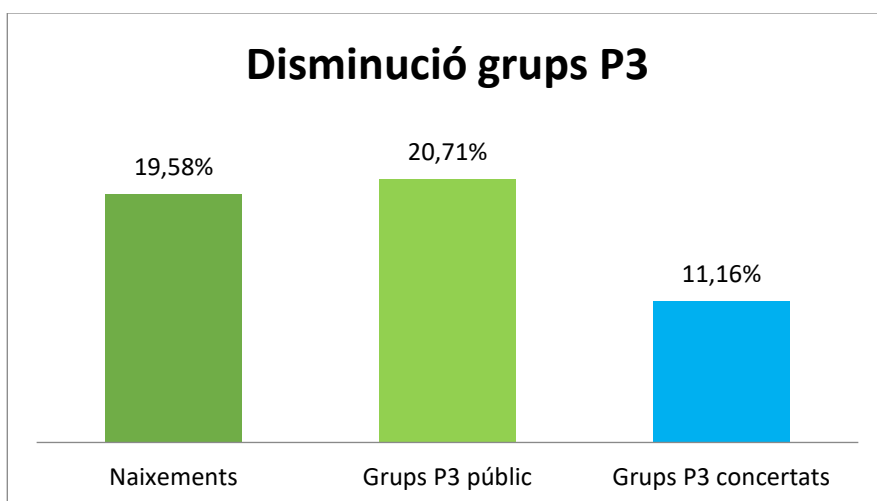
Tancaments de grups públics i concertats de P3 en percentatge en valor absolut en el període 2011-2017			
	Grups totals	Grups públics	Grups concertats
Tancaments en %	100%	82%	18%
Tancaments en valor absolut	675	551	124

Aquí podem observar com **dels 675 tancaments de grups de P3 que s'han produït al sistema educatiu en el període 2011-2017, 551 d'aquests tancaments s'han produït a l'escola pública i només 124 a l'escola concertada.** Això significa, percentualment, que del total de tancaments, un 82% els ha patit l'escola pública mentre que l'impacte d'aquests tancaments ha estat només d'un 18% a l'escola concertada.

A continuació es mostra la disminució, en termes relatius, del nombre de grups públics i concertats de P3 en relació a la davallada demogràfica:

Disminució del nombre de grups públics i concertats de P3 en relació a l'evolució demogràfica en el període 2011-2017, en termes relatius			
període	naixements	grups P3 públics	grups P3 concertats
2011-2017	19,58%	-20,71%	-11,16%

Aquesta gràfica mostra, en termes relatius, com **en el període 2011-2017 la demografia ha caigut un -19,58% i els grups públics de P3 han disminuït un -20,71% mentre que els grups de P3 a la concertada han disminuït només un -11,16%**. Per tant, actualment ens trobem que, tot i la davallada demogràfica, els tancaments de grups a l'escola pública s'han realitzat per sobre de les necessitats d'escolarització (1,13%). En canvi, a la concertada els grups de P3 s'han mantingut un 8,42% per sota de les necessitats d'escolarització.

S'ha de posar sobre la taula que **aquests tancaments de línies a l'escola pública no es poden justificar per una preferència de les famílies per l'escola concertada** front l'escola pública.

Recordem que l'oferta de places públiques es decideix abans de la preinscripció escolar i que l'assignació de places a l'escola pública es realitza durant el mes d'abril i maig d'acord a l'oferta de places del Departament d'Ensenyament mentre que a la concertada aquest període es manté obert fins al setembre.

En aquest sentit, el que observem és un **desplaçament progressiu i intencionat, per part del Departament d'Ensenyament, de l'alumnat cap a l'escola concertada i no una preferència de les famílies**.

Per tant, analitzades les dades relatives als tancaments de grups educatius en relació a la davallada demogràfica, podem confirmar el que des de la FaPaC estem denunciant durant els darrers anys: **el tancament de línies públiques no respon a una davallada demogràfica sinó a una clara intenció del Departament d'Ensenyament de potenciar l'educació concertada front la pública**.

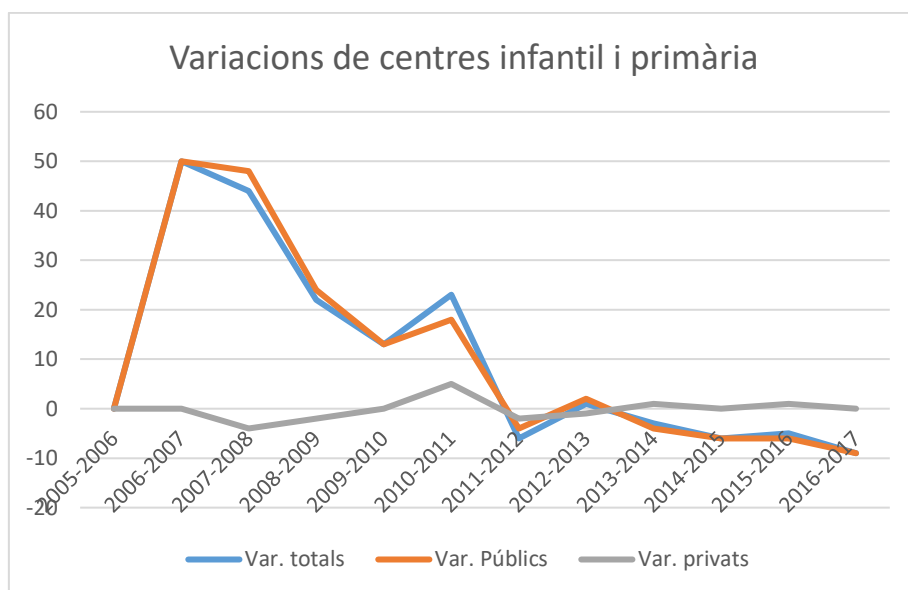
Anàlisi de les variacions en el nombre de centres educatius

D'acord amb les dades analitzades per la federació, hem observat com **les variacions pel que fa al nombre de centres i grups a l'educació infantil de 2n cicle i primària afecten només a l'escola pública.**

Variacions en el nombre de centres educatius d'educació INF i Primària			
	Var. totals	Var. públics	Var. privats
2005-2006	0	0	0
2006-2007	50	50	0
2007-2008	44	48	-4
2008-2009	22	24	-2
2009-2010	13	13	0
2010-2011	23	18	5
2011-2012	-6	-4	-2
2012-2013	1	2	-1
2013-2014	-3	-4	1
2014-2015	-6	-6	0
2015-2016	-5	-6	1
2016-2017	-9	-9	0

*Les variacions es calculen d'un curs respecte a l'anterior

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament

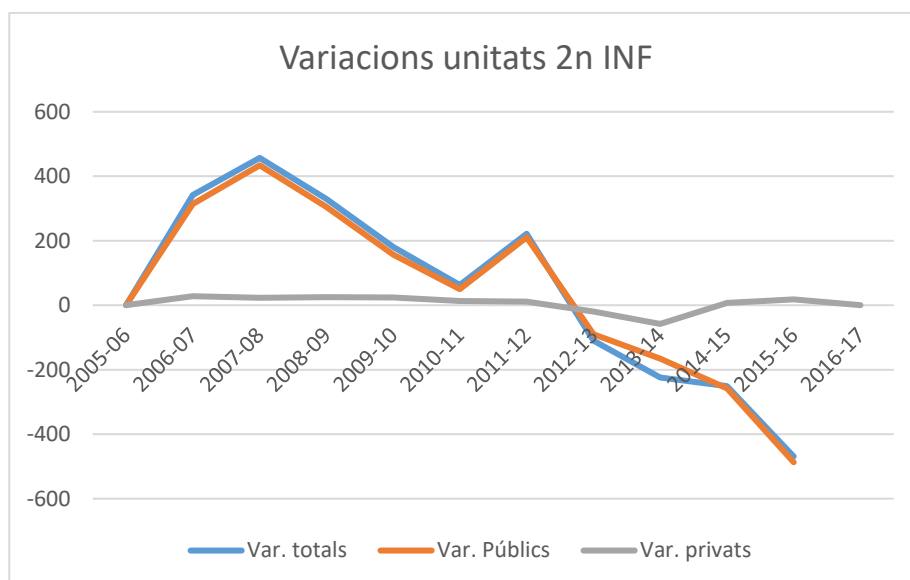

En aquesta gràfica es pot observar que el nombre de centres d'educació infantil i primària han sofert una variació abrupta durant els anys 2005-2017, patint una davallada històrica l'any 2011-12 respecte a la concertada, davallada que no s'ha recuperat i, com es pot veure, es segueix una tendència a la baixa. En canvi, les variacions en nombre de centres a l'escola concertada s'han mantingut estables amb una considerable tendència a l'alça respecte dels centres públics.

Anàlisi de les variacions del nombre de grups educatius d'educació infantil de 2n cicle

Variacions en els grups de P3, P4 i P5 de l'escola pública i concertada			
	Var. totals	Var. públics	Var. privats
2005-2006	0	0	0
2006-2007	342	314	28
2007-2008	457	434	23
2008-2009	330	305	25
2009-2010	181	157	24
2010-2011	63	50	13
2011-2012	222	211	11
2012-2013	-110	-90	-20
2013-2014	-224	-166	-58
2014-2015	-251	-258	7
2015-2016	-469	-487	18
2016-2017	-39	-32	0

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament

En les variacions dels grups de P3, P4 i P5 s'observa clarament com les variacions només afecten als centres públics amb una forta tendència a la baixa respecte als grups de la concertada. En canvi, en els centres concertats els grups d'educació infantil de segon cicle són estables en el temps i amb un progressiu augment en els darrers anys, situant-se molt per sobre respecte als grups de l'escola pública.

Aquesta realitat que les dades ens mostren són fruit de la **manca de planificació educativa pública** per part del Departament d'Ensenyament. **En tots aquests anys no hem pogut observar una planificació educativa pública a 4 o 6 anys vista.** Contràriament, en l'educació concertada es realitza una planificació per als propers 4 anys pel que fa a l'educació infantil de segon cicle i educació secundària i una planificació per als propers 6 anys de l'educació primària, amb les respectives modificacions anuals que es realitzen al mes de setembre, un cop tancada la preinscripció als centres concertats.

Anàlisi de la planificació en l'educació secundària obligatòria

Quant a l'educació secundària, l'argument esgrimit pel propi Departament d'Ensenyament per justificar el tancament de línies a P3, ha estat que, aprofitant la davallada demogràfica, els recursos econòmics que s'estalviaran amb el tancament de línies es podran invertir a l'educació secundària on es fa palès una manca de places públiques per fer front a les necessitats d'escolarització a secundària.

Com ja ha quedat demostrat, la davallada demogràfica no justifica el tancament de línies públiques de P3 ja que, a dia d'avui, ens situem per sota de les necessitats d'escolarització. Però, tot i així, **els recursos econòmics que el Departament d'Ensenyament es podria estalviar en tancaments de línies el curs 2018-2019 no són traslladables a l'educació secundària** per diferents motius:

1. La infraestructura de les aules d'educació infantil i primària no responen a les necessitats de la infraestructura que requereix l'educació secundària. A més, en l'educació pública, l'educació infantil i primària i l'educació secundària es cursen en centres diferenciats.
2. Les aules que quedin buides en l'educació infantil i primària no eviten el cost del manteniment dels centres que, tot i tenir menys línies, el centre segueix en funcionament.
3. El cost dels mestres, si aquest és personal funcionari, no es pot fer servir per cobrir el cost del professorat de secundària, ja que el funcionariat ha de mantenir el seu lloc de feina. Per tant, no és possible acomiadar els mestres funcionaris per contractar professorat de secundària.
4. El Departament d'Ensenyament ha tingut 9 anys per planificar les necessitats d'escolarització de secundària. No es pot pretendre fer en un any el que no s'ha aconseguit fer en 9.

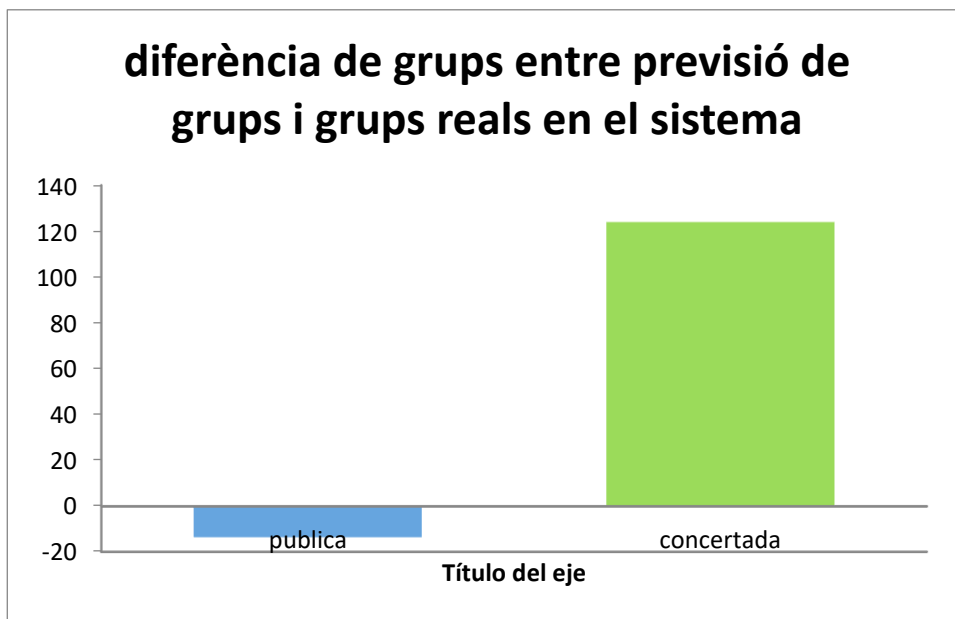
No es pot pretendre realitzar una política pública d'aquestes característiques d'acord amb una variable que no se sap si és sostenible en el temps. La demografia és canviant i, a dia d'avui, és impossible saber si la tendència a la baixa es continuarà mantenint. És més, el sistema actual necessita realitzar polítiques públiques per augmentar la demografia per tal d'evitar que els sistema col·lapsi.

Des de la FaPaC hem analitzat la **manca de planificació en l'educació secundària** per part del Departament d'Ensenyament i hem pogut observar el següent:

Proposta de planificació per al curs 2016-2017 en base al nombre d'alumnes que hi havia en el sistema en el curs 2007-2008					
	Núm. Alumnes P3 curs 2007-2008	Previsió grups ESO	Grups reals 1r ESO Curs 2016-2017	Diferència entre previsió de grups i grups reals	Alumnes 1r ESO curs 2016-2017
públics	51.784	1.811	1.797	-14	51.058
concertats	23.888	835	959	124	28.068
total	75.672	2.646	2.756	110	79.126

*La proposta s'ha realitzat utilitzant una ràtio mitjana de 28,6 alumnes, que s'ha extret de la mitjana d'alumnes que hi ha a secundària en el sistema

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament

En el període comprés entre els anys 2007 i 2017, si s'hagués fet una previsió, d'acord amb els alumnes que es van escolaritzar a l'educació pública a P3 (51.784), es necessitarien un **mínim de 1.811 grups de 1r d'ESO** el curs 2016-2017. No obstant, el nombre de grups que es van oferir el curs 2016-2017 va ser de **1.797**, 14 grups menys del que es preveia que el sistema havia d'assumir d'acord amb el nombre d'alumnes matriculats a P3 l'any 2007-2008, això sense tenir en compte l'alumnat que s'ha incorporat com a conseqüència de la matrícula viva (**3.454**).

En canvi, d'acord amb el nombre d'alumnes matriculats a P3 a l'escola concertada el curs 2007-2008 (23.888), el nombre de grups que s'haguessin hagut de preveure seria de **835**, suposant que el sistema públic no hagués pogut planificar les necessitats d'escolarització. El nombre de grups reals a 1r d'ESO va ser de **959**, és a dir, 120 grups més del que caldria preveure d'acord al valor dels alumnes matriculats a P3 el curs 2007-2008.

El que ens diuen aquestes dades és que **el curs 2016-2017 el sistema públic de secundària va oferir menys places de les que el sistema necessitava**. En conseqüència hi va haver un traspàs intencionat d'alumnes de l'educació pública cap a la concertada perquè el sistema no s'havia preparat per donar resposta a les necessitats d'escolarització.

D'altra banda, veiem que la planificació a l'educació concertada s'ha realitzat molt per sobre de les expectatives de les necessitats d'escolarització que es podien preveure l'any 2007-2008. Això és degut a què en l'educació concertada, quan es realitza la concessió dels concerts educatius es fa una planificació a 4 anys vista, dotant per sobre del que es pot preveure el nombre de línies concertades. A més de realitzar les respectives modificacions anuals al mes de setembre, un cop tancada la preinscripció als centres concertats.

Anàlisi de la resolució de renovació de concerts educatius d'educació infantil de segon cycle i educació secundària obligatòria (ESO)

Amb motiu de la renovació de concerts educatius que es va fer pública fa un mes dels concerts d'educació infantil de segon cycle i d'educació secundària i a la llum dels resultats de les dades mostrades anteriorment, la FaPaC ha considerat imprescindible realitzar una anàlisi d'aquesta resolució, comparant-la amb la resolució de l'any 2014 i les seves successives modificacions.

Comparativa dels concerts educatius d'educació infantil de 2n cycle concedits per als períodes 2014-2018 i 2018-2022

Concerts educatius d'infantil de 2n cycle concedits entre els períodes 2014-2018 i 2018-2022			
EINF	Concertació inicial	modificacions	Excés concertació
2014-2015	2.927	2.899	28
2015-2016	2.944	2.878	66
2016-2017	2.978	2.916	62
2017-2018	2.976	2.871	105
EINF	Concertació inicial	Excés concertació respecte a la modificació 2017-2018	
2018-2019	2.890	19	
2019-2020	2.923	52	
2020-2021	2.956	85	
2021-2022	2.956	85	

Fonts: Res ENS/1297/2014; Res ENS/1865/2014; Res ENS/1180/2015; Res ENS/1762/2015; Res ENS/1439/2016; Res ENS/1311/2017; Res ENS/405/2018

Quant als concerts educatius d'educació infantil de 2n cycle, les dades ens mostren tant en la resolució de l'any 2014 com en la del 2018 que **s'atorguen un nombre de concerts educatius per sobre del que l'escola concertada és capaç d'assumir.**

El període 2014-2018 el Departament d'Ensenyament va concedir 105 línies per sobre de la demanda real, tenint en compte que els grups a l'escola concertada es tanquen amb una ràtio de 20 alumnes, en contraposició a la ràtio que s'utilitza a la pública per realitzar la distribució de grups que és de 25 alumnes més el 10% per a la matrícula viva, enlloc de la ràtio de 22 més el 10% que seria la que asseguraria no sobrepassar la ràtio màxima de 25 alumnes establerta a la llei.

Tot i que en el període anterior es va poder constatar excés de línies concedides a l'escola concertada, la resolució del 2018 ha concedit **85 línies per sobre de les línies concertades que efectivament es van ocupar el curs 2017-18.**

Comparativa dels concerts educatius d'ESO concedits per als períodes 2014-2018 i 2018-2022

Concerts educatius d'ESO concedits entre els períodes 2014-2018 i 2018-2022			
ESO	Concertació inicial	modificacions	Excés concertació
2014-2015	3.758	3.756	2
2015-2016	3.775	3.773	2
2016-2017	3.793	3799	-6
2017-2018	3.810	3.828	-18
ESO	Concertació inicial	Excés concertació respecte a la modificació 2017-2018	
2018-2019	3.836	8	
2019-2020	3.846	18	
2020-2021	3.864	36	
2021-2022	3.868	40	

Fonts: Res ENS/1297/2014; Res ENS/1865/2014; Res ENS/1180/2015; Res ENS/1762/2015; Res ENS/1439/2016; Res ENS/1311/2017; Res ENS/405/2018

Pel que fa als concerts educatius d'ESO, observem que en el període 2014-2018 es produeix un augment de concertació de línies que no s'havien concedit en la resolució de concessió l'any 2014. En concret l'augment de línies arriba a 18 l'any 2017-2018 i es fa a través de la resolució de modificació de concerts educatius el setembre de 2017.

Això significa que la mala planificació de places públiques a la ESO ha provocat un desplaçament de l'alumnat que no va poder obtenir una plaça pública i s'han realitzat augments de línies a la concertada que no estaven concedides en la resolució de concessió. Per a la FaPaC, aquest és un fet molt greu que posa de relleu la falta de voluntat del Departament d'Ensenyament de proveir al sistema públic de les places necessàries poder donar resposta a les necessitats d'escolarització i, a la vegada, privatitzar el sistema any rere any.

Estem a l'espera de conèixer quina serà la planificació de places d'ESO a l'ensenyament públic, però de moment podem observar com la **previsió dels concerts educatius per als anys 2018-2022 és de 40 línies més** respecte a la modificació de concerts el curs 2017-2018, el que mostra que **el sistema privat concertat s'està preparant per assumir els alumnes que hauria d'assumir l'educació pública.**

Tancament de línies anunciades pel Departament d'Ensenyament per al curs 2018-2019

D'acord amb les informacions que tenim a data d'avui, ja s'ha anunciat la previsió de tancaments de grups de P3 a les següents escoles:

- Escola Malagrida (Olot)
- Escola Riu d'Or (Santpedor)
- Escola Saltells (Cerdanyola del Vallès)
- Escola Castell Ciuró (Molins de Rei)
- Escola Pinetons (Ripollet)
- Escola Itaca (Vilanova i la Geltrú)
- Escola Joan Rebull i Escola Isabel Besora (Reus)
- Escola Sant Cristòfol de Premià de Mar
- Escola Tomàs Viñas, Escola Germans Bartomeu i Escola Antonio Machado (Mataró)
- Escola Corbera (Corbera de Llobregat)
- Escola Àngels Alemany (Lloret de Mar)
- Escola Virolet (Sabadell)

D'aquestes 12 poblacions amb previsió de tancament d'un grup de P3, i on hi ha escoles públiques i escoles concertades, tots els tancaments es donen a l'escola pública, mentre que la Resolució ENS/405/2018 de 6 de març manté el concert educatiu a les escoles d'aquestes poblacions.

Per acabar, quant **al pressupost públic destinat a centres privats concertats en el 2017 ha estat de 1.075,5 milions d'euros**. De fet, aquesta és la **única partida pressupostària que s'igualava i inclús supera al valor del pressupost del 2010**, any a partir del qual s'ha reduït el pressupost públic en ensenyament (el pressupost global d'educació és encara a l'exercici 2017 quasi un 10% inferior al valor del 2010 amb un 10% més d'alumnat a les aules). Les dades de l'execució pressupostària de l'any 2017 ens mostren que la quantitat de diners públics que finalment s'han destinat als centres de titularitat privada sostinguts amb fons públics és encara superior a la pressupostada. Com hem dit, l'any 2017 s'han pressupostat 1.075,5 milions d'euros, però finalment s'han executat 1.153,07; és a dir, un 7,21% d'increment addicional. Constatem així la **transferència entre partides pressupostàries que beneficien a l'escola privada concertada**.

La manca de places públiques disponibles respon a una manca de planificació intencionada i a una disminució dels recursos econòmics que obeeix a una clara tendència cap a la privatització del sistema educatiu, tancant progressivament grups i línies públiques en nom de la demografia quan el que hi ha al darrera és pura ideologia neoliberal amb un aposta decidida per fer de l'educació un bé de mercat.